

Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji

Results of the Mid-winter Waterfowl Counts in January 1998 in Slovenia

Borut ŠTUMBERGER

UVOD

Vodne ptice so življenjsko odvisne od mokrišč, tod se pojavljajo pogosto v velikih koncentracijah in so eden najbolj očitnih kazalcev bogastva in diverzitete teh produktivnih ekosistemov (ROSE & SCOTT 1997). Standardizirana in časovno usklajena štetja vodnih ptic so tako postala ena izmed osnov za varstvo in upravljanje mokrišč (npr. AUBRECHT & WINKLER 1997). Mednarodno štetje vodnih ptic - International Waterfowl Census (IWC), ki ga koordinira Wetlands International, na nacionalnem nivoju pa DOPPS - BirdLife Slovenia - omogoča spremljanje velikosti populacij vodnih ptic na osnovi stalnih štetij po vsem svetu. Pri tem ima posebno vlogo prav januarsko štetje. Z njim na osnovi kvantitativnih podatkov na severni polobli ocenjujemo velikost prezimujočih populacij posameznih vrst ptic in ugotavljamo mednarodno in nacionalno pomembna mokrišča v obdobju prezimovanja. V delu so predstavljeni rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji.

METODA

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) smo v Sloveniji opravili v soboto 17. in nedeljo 18. januarja 1998. Koordinirano in hkratno štetje na osnovi kart z vrisanimi rečnimi odseki smo letos razširili s celotnega toka Drave in Obale še na Muro (Mele pod Radgono - Orlovšček pred Hotizo), Savinjo (Ljubno - Zidani Most), spodnjo Savo (Zagorje - Čatež), Krko (Žužemberk - izliv v Savo), zgornjo Savo (Kranj - Breg pri Litiji), Ljubljano (Prule - izliv v Savo). V DOPPS tako želimo do leta 2000 pokriti vse slovenske reke in zagotoviti redno spremljanje ptic za vsak rečni odsek posebej. Terenski opazovalci so na rekah in potokih ob

letošnjem štetju na enak način prešteli ptice tudi tam, kjer še ni bilo pripravljenih vnaprej določenih kart in vrisanih odsekov, ki bi jih naj prehodili, npr. Soča, Vipava.

Na kartah vrisani in oštevilčeni rečni odseki so v rezultatih združeni v odseke, ki jih omejujejo posamezni kraji, mostovi, pregrade ipd. To združevanje je bilo potrebno zaradi preglednosti in predstavitve rezultatov (npr. na reki Dravi s kanali hidrocentral smo šteli na 74, na Muri na 29 in na Savinji na 26 odsekih ipd.). Podatki za vsak rečni odsek posebej ali posamezno lokaliteto z vodnimi pticami so arhivirani v DOPPS. V nekaj primerih so se popisi dveh ali več opazovalcev na nekaterih rečnih odsekih pokrili. V takšnem primeru je bilo upoštevano največje preštevilo števila enega izmed popisovalcev.

Kormorani so bili z izjemo števnih območij Obale, Notranjske in Primorske prešteti na skupinskih prenočiščih; enako, upošteva se posebnosti vedenja v času štetja, so bile preštete še gosi in delno galebi ter sive čaplje (glej diskusijo). Nejasnosti in pozornost vzbujajoči podatki so bili pisno ali telefonsko preverjeni in tako vključeni ali pa izločeni iz obdelave rezultatov štetja. Za več informacij o metodologiji štetja glej ŠTUMBERGER (1997). Preštete so bile vse vrste vodnih ptic.

Zaradi predstavitve, obdelave in razlage so lokalitete z vodnimi pticami v Sloveniji v rezultatih združene v števna območja (glej tabelo 1). Tako za razpravo kot za opis vremenskih razmer, povzetih po vremenskih napovedih Hidrometereološkega zavoda Slovenije, velja, da imajo zgolj informativen namen.

VREMENSKE RAZMERE

V času štetja so bile v Sloveniji vse tekoče vode in pretočne akumulacije

VRSTA SPECIES	ŠTEVNO OBMOČJE COUNT AREA	MURA	DRAVA	SAVINJA	SPODNJA SAVA	ZGORNJA SAVA	NOTR. IN PRIMOR.	OBALA	SKUPNO TOTAL
rdečegrli slapnik	<i>G. stellata</i>							1	1
polarni slapnik	<i>G. arctica</i>		1			4	9	59	73
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>	20	626	6	180	278	15	18	1143
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>	20	71	42	11	29	27	108	308
sivogrli ponirek	<i>P. griseigena</i>		1			1	1	3	6
črnogrli ponirek	<i>P. nigricollis</i>							79	79
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>	197	995	221	467	644	55	260	2839
vranjek	<i>P. aristotelis</i>							1	1
pritlikavi kormoran	<i>P. pygmeus</i>							1	1
velika bobnarica	<i>B. stellaris</i>					1		1	2
mala bela čaplja	<i>E. garzetta</i>							122	122
velika bela čaplja	<i>E. alba</i>	4	44		9			21	78
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	34	293	120	92	158	31	75	803
bela štoklja	<i>C. ciconia</i>				1		1		2
labod grbec	<i>C. olor</i>	36	245	7	57	35	9		389
njivska gos	<i>A. fabalis</i>		2035		2				2037
beločela gos	<i>A. albifrons</i>		250						250
siva gos	<i>A. anser</i>		33			1			34
duplinska gos	<i>T. tadorna</i>		3			1		5	9
mandarinka	<i>A. galericurata</i>						1		1
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>		19		1	142	48	656	866
konopnica	<i>A. strepera</i>		20	2		1		26	49
krehlja	<i>A. crecca</i>	12	1266	4	5	3	33	473	1796
mlakarica	<i>A. platyrhynchos</i>	1974	6514	1518	979	2723	1476	612	15796
dolgorepa raca	<i>A. acuta</i>		2			4	2		8
žličarica	<i>A. clypeata</i>					2		51	53
sivka	<i>A. ferina</i>	20	2394	78	32	56	39	15	2634
kostanjevka	<i>A. nyroca</i>					1			1
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>	25	1004	14	5	52	40	1	1141
beloliska	<i>M. fusca</i>	4	3						7
zvonec	<i>B. clangula</i>		599	2	3	6	82		692
mali žagar	<i>M. albellus</i>		73	3			13		89
srednji žagar	<i>M. serrator</i>							93	93
veliki žagar	<i>M. merganser</i>		77			50			127
mokož	<i>R. aquaticus</i>		5			3			8
zelenonoga tukalica	<i>G. chloropus</i>		41	1	24	21			87
črna liska	<i>F. atra</i>	129	2280	301	562	427	261	1364	5324
beločeli deževnik	<i>C. alexandrinus</i>							12	12
navadna prosenka	<i>P. apricaria</i>							1	1
priba	<i>V. vanellus</i>							194	194
spremenljivi prodnik	<i>C. alpina</i>							18	18
kozica	<i>G. gallinago</i>				3	3			6
veliki škurh	<i>N. arquata</i>							1	1
rdečenogi martinec	<i>T. totanus</i>							110	110
črni martinec	<i>T. erythropus</i>							1	1
pikasti martinec	<i>T. ochropus</i>	6	24					1	31
mali martinec	<i>A. hypoleucos</i>		1					6	7
črnoglavi galeb	<i>L. melanocephalus</i>							2	2
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>	3	1429	165	2	3	8	1224	2834
sivi galeb	<i>L. canus</i>		56	70		3	1		130
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>	1	90	35		2	204	659	991
srebrni galeb	<i>L. argentatus</i>		1					1	2
kričava čigra	<i>S. sandvicensis</i>							21	21
vodomec	<i>A. atthis</i>	3	13	2	9	8	2	1	38
povodni kos	<i>C. cinclus</i>		6	3	3	32	9		53
SKUPNO / TOTAL		2488	20514	2594	2447	4694	2367	6297	41401

Tabela 1: Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1998 v Sloveniji

Table 1: Results of the mid-winter waterfowl counts in January 1988 in Slovenia. Empty spaces in each of the eight charts were left merely for the sake of a better visualisation; in these regions the species was not registered.

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	SKUP. TOTAL
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>				1	19								20
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>										12		8	20
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>			5	2	9					180		1	197
velika bela čaplja	<i>E. alba</i>										4			4
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	1		4	8	2	1	1		1	13		3	34
labod grbec	<i>C. olor</i>			2	20		2		2	2	2		6	36
krehlja	<i>A. crecca</i>										12			12
mlakarica	<i>A. platyrhynchos</i>		1		26		14	286	236	32	1050	136	193	1974
sivka	<i>A. ferina</i>										20			20
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>										25			25
beloliska	<i>M. fusca</i>										4			4
črna liska	<i>F. atra</i>							10	16	6	80		17	129
pikasti martinec	<i>T. ochropus</i>				6									6
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>												3	3
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>												1	1
vodomec	<i>A. atthis</i>	1		2										3
SKUPNO / TOTAL		2	1	13	63	30	17	297	254	41	1402	136	232	2488

1) Mura: Mele - Petanjci / B. Weitzer, B. Jureš, 2) Mura: Petanjci - Vučja vas (brod) / D. Remsko, A. Adam, B. Weitzer, B. Jureš, 3) Mura: Vučja vas - Veržej (žel. most) / F. Kosi, D. Katalinič, 4) Mura: Veržej - Srednja Bistrica (most) / B. Bakan, 5) Mura: Srednja Bistrica - Orlovšček / B. Vajndorfer, 6) Ribogojnica oz. gramoznica Murski Črnci ob Muri / D. Remsko, A. Adam, 7) Gramoznica Krog (Bakovci) / B. Weitzer, B. Jureš, D. Remsko, A. Adam, 8) Gramoznica Dokležovje / B. Weitzer, B. Jureš, F. Kosi, D. Katalinič, 9) Gramoznica pri Novi Tabli / B. Weitzer, B. Jureš, 10) Ledavsko jezero (Krašči) / B. Novak, 11) Negovsko jezero / Šalamun, B. Ficko, 12) Gajevsko jezero / Šalamun, B. Ficko, BREZ VODNIH PTIC: Bloguško jezero (Sv. Jurij ob Ščavnici) / Šalamun, B. Ficko

Tabela 2: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju Mure

Table 2: Results of the waterfowl counts carried out in the Mura region

nezaledenele. Izjema je bila Sotla, ki je bila na nekaj mestih zaledenela do 1/4. Tudi stoječe vode so bile pretežno nezaledenele. Delno zaledeneli so bili: Negovsko jezero 1/4, Bleguško jezero 1/4, Gajševsko jezero 1/6, obe Perniški jezera 1/4, jezero Pristava 1/4, kaskadni ribniki pri Vurberku 1/4, Slivniški ribniki 1/4, gramoznica pri pri Hotinji vasi 1/4, mariborski Trije ribniki z mestnim parkom 1/4, gramoznica Reteče 1/2, mlaka Hraše 1/4, ribnik Mačkovec pri Brestanici 1/2. To pa je bilo za vodne ptice verjetno prej privlačno kot ne, saj tako v pokrajini nastanejo rekviziti - ledne ploskve, ki jih vodne ptice uporabljajo za točno določene aktivnosti, npr. spanje, nemoten počitek in sušenje perja. Delno zaledenele so bile torej posamezne stoječe vodne površine vzhodno od Ljubljane, zahodno od prestolnice pa ne.

Nadpovprečno topli in skoraj brez snega so bili vsi trije zimski meseci. Zima je bila nadpovprečna tudi glede na število sončnih ur; zaradi pretežno jasnega vremena so bile noči hladne, med jutrom in popoldnevom pa so bile velike tempera-

turne razlike, kar je značilnost pomladanskih mesecev. Štetje smo opravili, ko so cveteli zvončki in trobentice, med njimi pa so se spreletavali metulji. Nižine in gričevja so bila brez snežne odeje. Predhodno so se že cel januar najnižje jutranje temperature v Sloveniji gibale okoli ničle, najvišje dnevne pa med 5 in 10 stopinjami C. V soboto 17. januarja dopoldne je bilo sprva oblačno z rahlim dežjem, predvsem v JZ polovici države. Padavine so dopoldne postopno ponehale in od SZ se je pričelo jasniiti. Najnižje jutranje temperature so bile med -1 in 3 stopinjami C, na Primorskem 7 stopinj C. Najvišje dnevne temperature so bile med 2 in 6 stopinjami C, na Primorskem do 10 stopinj C. Lokalno so najvišje dnevne temperature v SV Sloveniji dosegale 11 stopinj C, v okolici Novega mesta, npr. ob Krki, pa je bila dopoldan gosta megla. V nedeljo se je zjasnilo in v vzhodni polovici države je bilo jasno, v zahodni pa pretežno jasno. Nekoliko se je ohladilo in najnižje jutranje temperature so dosegle -3 stopinje C, najvišje dnevne pa med 5 in 7 stopinjami

C, na Primorskem do 10 stopinj C. V času štetja je bilo nad Sredozemljem in Balkanom obsežno območje nizkega zračnega pritiska, v nedeljo pa se je nad vzhodnimi Alpami in Balkanom pričelo prehodno krepiti območje visokega zračnega pritiska.

REZULTATI IN RAZPRAVA

Zbrali smo 316 poročil (302 izpolnjena obrazca in 14 pisnih poročil) s posameznih lokalitet in odsekov vodotokov po vsej državi. Štetja se je udeležilo 238 popisovalcev. Rezultati so podani v tabelah 1 - 8. Prazna polja v tabeli pomenijo, da vrsta ni bila opažena.

V Sloveniji smo našli 41.401 vodno ptico 55 različnih vrst. Na števni območju Drave smo prešteli 20.514 osebkov 34 vrst ali polovico vodnih ptic v državi. Na dveh velikih pretočnih zajeztvah reke Drave, na Ptujskem in Ormoškem jezeru, so se zadrževale kar tri četrtine vodnih ptic števne območja. Na obalnem morju in sredozemskih mokriščih je bilo prešteti 6.297 osebkov 38 vrst. Najpomembnejši lokaliteti sta bili Sečoveljske soline z obdajajočo morsko površino Piranskega zaliva, kjer je bila prešteta več kot polovica vodnih ptic števne območja, in Škocjanski zatok. Na zgornji Savi (od Litije navzgor) je bilo ponovno naštetih presenetljivih 4.694 osebkov vodnih ptic 30 vrst. Krepka polovica vseh vodnih ptic tega števne območja se je zadrževala na sami reki Savi. Na števni območju spodnje Save smo našli 2.629 osebkov 20 vrst; na Krki je bila prešteta tretjina, na Savi pa več kot tretjina ptic območja. Kot presenečenje štetja moramo ponovno omeniti števno območje Savinje s kar 2.594 osebki 19 vrst. Na nezaledenelih zadrževalnikih in ugrezninskih jezerih so se zadrževale kar tri četrtine vodnih ptic tega območja. Na števni območju Mure smo z dobro koordinacijo zadovoljivo obdelali doslej nekoliko zapostavljeno območje; prešteli smo 2.488 ptic 16 vrst. Na Notranjskem in Primorskem smo našli 2.367 vodnih ptic 23 vrst, več kot polovico na Cerkljanskem jezeru.

Najštevilnejša vrsta med štetjem je bila raca mlakarica, sledile pa so črna liska, veliki kormoran, rečni galeb, raca sivka, njivska gos, krehlja, mali ponirek in čopasta črnica (>1.000 osebkov). Opaženi so bili po en rdečegri slapnik, vranjek, pritlikavi kormoran, mandarinka, kostanjevka, navadna prosenka, veliki škurh ter dva osebka velike bobnarice, bele štoklje, črnoglavca galeba in srebrnega galeba.

Osnovne favnistične značilnosti in zanimivosti štetja lahko informativno strnemo v sledeče ugotovitve. Edini rdečegri slapnik je bil opažen na morju. Število polarnih slapnikov je naraščalo od vzhoda proti zahodu in ga lahko ocenimo za razmeroma veliko. Najpomembnejše območje za malega ponirka je bila reka Drava. Pogost je bil tudi drugod v državi; posebno pozornost je vzbujala nadpovprečno velika gostota malih ponirkov na Zbiljskem jezeru. Največje strnjene skupine malih ponirkov so na reki Dravi dosegale komaj polovico števila na Zbiljah. Število čopastih ponirkov je bilo dokaj enakomerno razporejeno po vsej državi; samo ena tretjina jih je bila prešteta na obalnem morju. Posamezni sivogri ponirki so bili opaženi samo v zahodni polovici Slovenije; izjema je en osebek s Ptujkega jezera. Črnogri ponirki so bili opazovani izključno na obalnem morju. V primerjavi z lanskim štetjem (STUMBERGER 1997) je število kormoranov manjše za 552 ptic; prešteli smo 2.839 osebkov. Več kot polovica vseh velikih belih čapelj je bila prešteta na Dravi; ugotovljene so bile le v subpanonskem biogeografskem območju in na Obali. Sive čaplje so bile razpršene po vsej državi. Za laboda grbca je bilo najpomembnejše števno območje Drave; drugod jih je bilo prešteti precej manj. Na edinem prenočišču treh vrst gosi - sive, njivske in beloče - na Ormoškem jezeru je bilo po več letih prešteto razveseljivo število teh ptic. To velja posebej za beloče gosi. Po dveh desetletjih neusmiljenega lova so letos na jezeru prvič prenočevale nemoteno! Duplinske gosi so bile nepričakovano preštete tudi v notranjosti Slovenije. Letos smo prvič dokumentirali prezimovanje nekaj osebkov tudi v notranjosti države in ne zgolj na obalnih

mokriščih. Število mlakaric je padalo od vzhoda proti zahodu države. Absolutna večina rac sivk, čopastih črnica in zvoncev je bila preštetna na reki Dravi. Večja skupina zvoncev je bila ugotovljena tudi na Cerkniškem jezeru. Večina navadnih žvižgavk in absolutna večina rac žličaric je bila preštetna na Obali. Za navadno žvižgavko velja omeniti, da je bila v presentljivem številu opažena v notranjosti države, na Zbiljskem jezeru kar 139 osebkov. Njeno število je naraščalo od vzhoda proti zahodu. Slaba polovica

konopnic je bila letos preštetna na Ormoškem jezeru, dobra polovica pa na Obali. Na drugih števnih območjih so bili opazovani le posamezni osebki ali pa jih sploh ni bilo. Dve tradicionalni središči za kreheljca in črno lisko sta bili ponovno števnih območji Obale in Drave. Slednja je bila razmeroma številno zastopana v vseh števnih območjih v notranjosti države. Beloliska je bila maloštevilno zastopana zgolj na vzhodu države. Srednji žagarji so se v pričakovanem številu zadrževali zgolj na obalnem morju, veliki žagarji pa samo

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
polarni slapnik	<i>G. arctica</i>												1				
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>	4					6	1	1	3			46				
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>	3	21	39	6	14	4	21	79	63	3	21	4	2	17	289	10
sivogrdi ponirek	<i>P. griseigena</i>												1				
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>												796				
velika bela čaplja	<i>E. alba</i>								1	5			2			9	8
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	9	6	7	8		3		9	8		11		1	3	61	38
siva gos	<i>A. anser</i>																
beločela gos	<i>A. albifrons</i>																
njivska gos	<i>A. fabalis</i>												110				
duplinska gos	<i>T. tadoma</i>																
labod grbec	<i>C. olor</i>	2	8	10	2	4	13	30	17	4			67			37	
mlakarica	<i>A. platyrhynchos</i>	16	72	114	32	48	86	92	94	16			3384		2	88	
krehlja	<i>A. crecca</i>									111			490			41	
konopnica	<i>A. strepera</i>												1				
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>												7				
dolgorepa raca	<i>A. acuta</i>												2				
sivka	<i>A. ferina</i>			16			220	57		13			1298				
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>			2			2	46					868				
beloliska	<i>M. fusca</i>												2				
zvonec	<i>B. clangula</i>								19				246			5	
mali žagar	<i>M. albellus</i>												23		1	3	
veliki žagar	<i>M. merganser</i>	2	16	4		1							20			33	
mokož	<i>R. aquaticus</i>															1	3
zelenonoga tukalica	<i>G. chloropus</i>	1														2	38
črna liska	<i>F. atra</i>	53	54	23		5	80	51	64	34		21	1095		1	300	
mali martinec	<i>A. hypoleucos</i>									1							
pikasti martinec	<i>T. ocropus</i>								4							17	3
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>							1100		38			280			3	
sivi galeb	<i>L. canus</i>							16		5			25		1	2	
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>							15					34			14	
srebrni galeb	<i>L. argentatus</i>												1				
vodomec	<i>A. althuis</i>	1															2
povodni kos	<i>C. cinclus</i>			1		2			3								
SKUPNO / TOTAL		91	177	216	48	74	414	1429	291	301	3	53	8803	3	25	907	100

1) Drava: zajezitev HE Dravograd / G. Mlakar, D. Vrhovnik, F. Bračko, 2) Drava: zajezitev HE Vuzenica / D. Vrhovnik, F. Bračko, 3) Drava: zajezitev HE Vuhred / F. Bračko, B. Bobovnik, M. Gosak, J. Glaren, J. Grebenc, I. Stražišnik, J. Grogel, 4) Drava: zajezitev HE Ožbalt / F. Bračko, 5) Drava: zajezitev HE Fala / F. Bračko, 6) Drava: zajezitev HE Mariborski otok / F. Janžekovič, B. Mencinger, 7) Drava: zajezitev Melje / F. Janžekovič, B. Mencinger, S. Bačani, S. Koletnik (galebi preštetni na prenočišču), 8) Stara Drava: Melje - Starše / J. Smole, R. Koradžija, 9) Stara Drava: Starše - Ptuj / D. Kerček, 10) Drava: kanal Melje - Zlatoličje / F. Bračko, 11) Drava: kanal Zlatoličje - Ptuj / S. Burjan, Š. Peinkih, F. Bračko (vse sive čaplje na polju), 12) Drava: Ptujsko jezero / D. Denac, D. Bombek, Štumberger (štetje kormoranov in galebov na prenočišču), 13) Drava: kanal Markovci - Formin / B. Štumberger, 14) Drava: kanal Formin - Ormož / B. Štumberger, K. Štumberger, 15) Stara Drava: Markovci - Ormož / B. Štumberger, 16) Hajdinska in Turniška studenčnica / L. Korošec, M. Zigman, D. Slana (večina sivih in vel. belih čapelj na polju), 17) Drava: Ormoško jezero / D. Denac, D. Bombek, B. Kočevar, 18) Stara Drava: jez v Ormožu - Središče ob Dravi / B. Kočevar, 19) Jezero zg. Pernica / B. Štumberger, K. Štumberger, D. Remsko, A. Adam (čaplje na prenočišču), 20) Jezero sp. Pernica / B. Štumberger, K. Štumberger, D. Remsko, A. Adam,

Tabela 3: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju Drave

Table 3: Results of the waterfowl counts carried out in the Drava region

na dveh števnih območjih: dobra polovica na Dravi in slaba na zgornji Savi. Absolutna večina malih žagarjev je bila prešeta na Dravi, trije osebkji na Savinji, skupina teh ptic pa na Cerkniskem jezeru. Pri zvoncu, v zadnjih dveh letih pa v manjši meri tudi pri malem žagarju, je na osnovi dosedanjih rezultatov januarških cenзов (BIBIČ, v pripravi; ŠTUMBERGER 1997) vidna vzporednica med Cerkniskim jezerom in Dravo. Obe vrsti sta pretežno karnivori in se pojavljata le na omenjenih lokalitetah. V prihodnosti

bo treba preučiti dejavnike, ki vplivajo na zanimivo zimsko porazdelitev in pojavljanje obeh vrst, zlasti ker ima mali žagar (v manjši meri tudi zvonec) najraje tekoče vode (npr. AUBRECHT & WINKLER 1997; lastna opazovanja). Majhno prešeto število zelenonogih tukalic in mokožev je domnevno posledica težavne odkrivnosti. Za najpomembnejše števno območje za pobrežnike med censusom so se pričakovano izkazala obalna mokrišča. Z izjemo pikastega martinca in kozice so vsa druga števna območja v državi

17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	SKUP. TOTAL
																							1
9																			1				71
17	12								1														626
																							1
199																							995
3	9						3						1							3			44
2	21	37				4		12	3		1		7	3			4	9	5	8	2	11	293
33																							33
250																							250
1925																							2035
3																							3
13	5	22				2	2						7										245
1060	1	132	217	164	230	85			21	53		81	169	50	122			12	41		19	13	6514
596			25										3										1266
19																							20
8		4																					19
																							2
716			1	46	18	6	2						1										2394
84			1											1									1004
1															1								3
329																							599
4													39						3				73
			1																				77
1																							5
																							41
335	2			1									15		15	5		40	86				2280
																							1
8																							24
1			6																				1429
17			6			2							1		1								56
																							90
1	3								2				1	1					2				13
																							6
5634	53	195	257	211	248	99	7	12	27	53	1	81	244	55	138	5	4	61	138	11	21	24	20514

21) Jezero Pristava / B. Štumberger, K. Štumberger, 22) Jezero Radehova / B. Štumberger, 23) Jezero Gradišče / K. Štumberger, 24) Ribnik Podvinci / B. Štumberger, K. Štumberger, 25) Ribnik Savci / D. Bombek, 26) Potok Sejanca in Pesnica pri zaselku Otok / D. Bombek, 27) Potok Trnava: Središče ob Dravi - Drava / B. Kočevar, 28) Kaskadni ribniki pri Vurberku / F. Janžekovič, 29) Trije ribniki z mestnim parkom (Maribor) / J. Verbančič, T. Pfeifer, 30) Rački ribniki / A. Šorgo, T. Pfeifer, J. Verbančič, 31) Jezero Požeg / J. Verbančič, T. Pfeifer, A. Šorgo, 32) Hočka gramoznica / S. Bačani, T. Pfeifer, J. Verbančič, 33) Slivniški ribniki / S. Bačani, T. Pfeifer, J. Verbančič, 34) Potok Cmec: Požeg - Stražgonjca / T. Pfeifer, J. Verbančič, 35) Glinokopni ribniki pri Pragerskem / T. Pfeifer, J. Verbančič, B. Štumberger, 36) Gramoznica Tržec / L. Korošec, M. Zigman, 37) Zadrževalnik Medvedce / R. Jeromel, B. Štumberger (zadrževalnik izpraznjen), 38) Dravinja: Loče - Lušečka vas / D. Kušter, 39) Dravinja: Breg - Statenberg / V. Tucovič, BREZ VODNIH PTIC: Kaskadni ribniki Hrastovec in jezero Komarniki / B. Štumberger, K. Štumberger, Betnavski ribik / J. Verbančič, T. Pfeifer (ribnik zaledenel), Ribnik v Hotinji Vasi in zalita gramoznica / S. Bačani, Gramoznici pri Šikolah / B. Štumberger

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 SKUP. TOTAL
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>								4		2		6
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>							4	25		12	1	42
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>				221								221
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	10	2	14	9	3	9	28	24		9	1	120
labod grbec	<i>C. olor</i>							2	3				7
konopnica	<i>A. strepera</i>								2				2
krehlja	<i>A. crecca</i>								4				4
mlakarica	<i>A. platyrhynchos</i>	2		139	107	18		39	585		195	116	317 1518
sivka	<i>A. ferina</i>							24	24		30		78
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>								8		6		14
zvonec	<i>B. clangula</i>			1								1	2
mali žagar	<i>M. albellus</i>											3	3
zelenonoga tukalica	<i>G. chloropus</i>										1		1
črna lisca	<i>F. atra</i>	1						27	166		91	13	301
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>								12	138	15		165
sivi galeb	<i>L. canus</i>								5	65			70
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>								2	33			35
vodomec	<i>A. atthis</i>				1						1		2
povodni kos	<i>C. cinclus</i>	2			1								3
SKUPNO / TOTAL		15	2	154	339	21	9	124	864	236	362	135	333 2594

1) Savinja: Ljubno - Mozirje / M. Cerar, 2) Savinja: Mozirje - Dobrteša vas / M. Cerar, 3) Savinja: Dobrteša vas (Sešče) - Celje / M. Kronovšek, E. Cater, K. Dajčman, 4) Savinja: Celje - Laško / V. Andoljšek, J. Ocvirk, Z. Podhraški, 5) Savinja: Laško - Zidani most / Z. Podhraški, 6) Vrbje pri Žalcu (izpraznjeno) / Z. Podhraški, 7) Zovneko jezero (Braslovče) / M. Cerar, D. Vengust, 8) Plevelovo jezero (Velenje) / D. Vengust, 9) Velenjsko smetišče (Velenje) / D. Vengust, 10) Družmirsko jezero (Sotanj) / D. Vengust, 11) Šmartinsko jezero (Šmartno) / Z. Podhraški 12) Slivniško jezero (Sentjur pri Celju) / Z. Podhraški, BREZ VODNIH PTIC: Sotelsko jezero (izpraznjeno) / Z. Podhraški

Tabela 4: Rezultati štetja vodnih ptic na števni območju Savinje

Table 4: Results of the waterfowl counts carried out in the Savinja region

manjšega pomena. Navkljub omejenim biogeografskim danostim Slovenije pa na števni območju Obale razen vrstne pestrosti velja posebej omeniti veliko populacijo rdečenogih martinov. Število galebov v državi je bilo pod pričakovanji: večina rečnih galebov je bila preštet na Dravi, druga polovica na Obali. Opaženi so bili na vseh števni območjih. Število sivih galebov je bilo povsod izrazito majhno; nemara najzanimivejšo števno območje je bila Savinja z največ preštetimi pticami. Večina rumenonogih galebov je bila preštet na Obali. Na obalnem morju so se v pričakovanem številu zadrževale kričave čigre, število vodomcev pa je bilo po lanskem zlomu prezimovalne populacije v delih srednje Evrope (SAMWALD, ustno; npr. ŠTUMBERGER 1997) ponovno nekoliko večje.

V osnovi lahko trdimo, da je na rezultate štetja vodnih ptic v januarju 1998 vplivala razmeroma mila zima: prezimovali sta dve beli štoklji, duplinske gosi so

se pojavljale tudi v notranjosti države, prostorska porazdelitev čopastih ponirkov in navadnih žvižgavk je bila drugačna kot v običajnih zimah, našli nismo niti enega samega orla belorepca (v času milih zim se v Panoniji v januarju zadržujejo ob gnezdiščih, npr. MIKUSKA, SCHNEIDER- JACOBY, BECZY in litt. & ustno). Za nameček pa je bilo preštetih še zelo malo sivih galebov.

V primerjavi z lanskim štetjem so bile vodne ptice tudi bolj razpršene. Brez obalnega števne območja je bilo na vodah stoječega značaja v notranjosti Slovenije preštetih kar 26.3% ($n = 9.217$) vodnih ptic in 73.7% ($n = 25.887$) na tekočih vodah oz. pretočnih akumulacijah. Ob štetju vodnih ptic januarja 1997 je bil delež preštetih vodnih ptic na stoječih vodah v notranjosti države zanemarljiv. To je razumljivo, saj so te bile zaradi ostrejših zim zaledenele.

Poseben problem je še vedno štetje vodnih ptic na Cerkniskem jezeru. Neod-

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	SKUP. TOTAL
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>			25		11				8			1	9	24	20	28	14	22	8	10							180
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>			2												1			1								7	11
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>			382															85									467
bela štorclja	<i>C. ciconia</i>												1															1
velika bela čaplja	<i>E. alba</i>					3						6																9
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	13		7	15	2		1	8	6	2	1	1	3	2	2	1	9		3	5	3	4	1	2	1		92
labod grbec	<i>C. olor</i>			1											11		1	22	11	2	9							57
njivska gos	<i>A. fabalis</i>										2																	2
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>			1																								1
krehlja	<i>A. crecca</i>					3										2												5
mlakarica	<i>A. platyrhy.</i>	33	52	142	25	17	10		19	27	11		214	19	35	70	66	24	25	44	45		11	3	3	4	80	979
sivka	<i>A. ferina</i>			1		4														3							24	32
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>			2		3																						5
zvonec	<i>B. clangula</i>																			3								3
zelenonoga tukalica	<i>G. chloropus</i>		3													20			1									24
črna liska	<i>F. atra</i>			44		160	3								20	110	110	11	7	16	20					61	562	
kozica	<i>G. gallinago</i>																	1		2								3
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>																	2										2
vodomec	<i>A. atthis</i>		3					1					1			1	1	1			1							9
povodni kos	<i>C. cinclus</i>				1													1	1									3
SKUPNO / TOTAL		46	58	607	41	203	13	2	27	41	15	1	224	31	92	226	207	85	153	81	90	3	15	4	5	5	172	2447

1) Sava: Zagorje - Hrastnik / I. Zlobko, 2) Sava: Hrastnik - Zidani most / I. Zlobko, M. Suvajčević, 3) Sava: zajezitev HE Vrhovo / M. & J. Gobec, D. Klenovšek z ornit. krožkom OŠ Sevnica, M. Kugonič, 4) Sava: Sevnica - Brestanica / D. Klenovšek z ornit. krožkom OŠ Sevnica, S. Vršič, P. Šet, 5) Sava: Krško (most) - Čatež (terme) in gramoznica v Vrbini / H. Oršanič, J. Tomše, 6) Sava: Bregana / K. Obranič, I. Franko, I. Novak, S. Bizjak, 7) Ribnik Mačkovec pri Brestanici / D. Klenovšek z ornit. krožkom OŠ Sevnica, 8) Sotla: Rogaška - Sedlarjevo / Z. Podhraški, 9) Sotla: Orešje - Gregovce / V. Balon, A. & T. Zgamažster, V. Iljaš, G. Vršec, 10) Sotla: Slogonsko (stari mlini) - Rigonce / M. Vranetič, T. Ferlan, P. Krek, G. Sepec, M. Pšeničnik, J & J. Stanič, M. & F. Vranetič, 11) Krupa: izvir - srednji tok / B. Sokolič, 12) Temenica: Stefan pri Trebnjem - Popikve in Zijalo - Goriška vas / M. Kastelic, M. Muhič z OŠ Mirna Peč, 13) Krka: Žužemberk - Soteska / M. Kumelj, P. Blatnik, S. Konda, T. Skrbe, S. Krakar, E. Glavič, 14) Krka: Soteska - Vavta vas / E. Reinkober, 15) Krka: Vavta vas - Srebniče / D. Pavlin, 16) Krka: Srebniče - Ločna / Z. & A. Čuk, A. Jerina, A. Matič, G. Kren, 17) Krka: Otočec - Stranje / M. Jenko, J. Pečnik, R. Sinkovec, J. Bračič, 18) Krka: Stranje - Koprivnik / M. Cizelj, E. Lenčič, L. Ajdišek, M. Fabjan, S. Jereb, M. Lenčič, 19) Krka: Koprivnik - Pobočje / M. Pustoslemšek, B. Majstorovič, V. Olovec, I. Mahne, A. Kuhar, B. Goltes, J. Budič, P. Čuk, J. Marinič, L. Metelko, J. Jordan, A. Pogaj, 20) Krka: Podbočje - Čatež (izliv v Savo) / A. Hudoklin, D. Kovačič, B. Dvornik, B. Slak, J. Ajdovnik, T. Piltaver, J. Račič, A. Lupšina, L. Zevnik, 21) Potok Obrh (Kostanjevica) / M. Čuk, 22) Radulja: Klevež - Zalog, Ubijavnik, Skocjan / I. Ivančič, N. Žagar, S. Cizel, S. Klemenčič, P. Banič, 23) Potok Laknica / F. Jožef, 24) Mirna (1 km pred izlivom v Savo) / M. Kugonič, 25) Reško jezero (Kočevska reka) / M. Masterl, 26) Rudniško jezero / M. Masterl, BREZ VODNIH PTIC: Sotelsko jezero (izpraznjeno) / Z. Podhraški

Tabela 5: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju spodnje Save
Table 5: Results of the waterfowl counts carried out in the Lower Sava region

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	SKUP. TOTAL
polarni slapnik	<i>G. arctica</i>			2			1			1																		4
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>	6			26		1	153		2									8	11	51	15	5					278
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>	2		10	1		2	9	3	2																		29
sivogrdi ponirek	<i>P. griseigena</i>	1																										1
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>				142							252	250															644
velika bobnarica	<i>B. stellaris</i>																	1										1
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	9	14		6	1		4	7	9		1	20	11	8			3	1			53	2	1			8	158
labod grbec	<i>C. olor</i>			7			2	26																				35
siva gos	<i>A. anser</i>								1																			1
duplinska gos	<i>T. tadorna</i>															1												1
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>						139									2										1		142
konopnica	<i>A. strepera</i>				1																							1
krehlja	<i>A. crecca</i>				1																				2			3
mlakarica	<i>A. platyrh.</i>	53	5	434	110	81	264	81	93	204	61	22	220	9	38	138	4	1	32	63	686		28	7	64	25		2723
dolgorepa raca	<i>A. acuta</i>						2									2												4
žličarica	<i>A. clypeata</i>																	2										2
sivka	<i>A. ferina</i>						53											3										56
kostanjevka	<i>A. nyroca</i>						1																					1
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>				15		36									1												52
zvonec	<i>B. clangula</i>				2			4																				6
veliki žagar	<i>M. merganser</i>					14	30		6																			50
mokož	<i>R. aquaticus</i>																			2			1					3
zelenonoga tukalica	<i>G. chloropus</i>							1											4	4	3	4	5					21
črna lisca	<i>F. atra</i>	42		65	21	3	1	263		1						9		2		1	1	17	1					427
kozica	<i>G. gallinago</i>												1									2						3
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>			2			1																					3
sivi galeb	<i>L. canus</i>			1			1				1																	3
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>			1																		1						2
vodomec	<i>A. atthis</i>	1						1				1						1				1	1	2				8
povodni kos	<i>C. cinclus</i>		22						1	1		1		3	4													32
SKUPNO / TOTAL		114	41	522	325	99	534	542	111	220	62	277	491	23	50	153	4	13	45	81	741	93	43	10	66	26	8	4694

1) Bohinjsko jezero / T. Mihelič, M. Klinar, 2) Sava Bohinjka: Boh. jezero - Boh. Bistrica in Ribno pri Bledu / T. Mihelič, M. Klinar, 3) Blejsko jezero / N. Mihelič, T. Mihelič, 4) Sava Dolinka: zajezitev HE Moste / T. Mihelič, 5) Sava: Gornja Sava (Kranj) - Jama / H. Ciglič, 6) Sava: Jama - HE Mavčiče (Trbojsko jezero) / H. Ciglič, T. Mihelič, N. Adlešič, 7) Sava: zajezitev HE Medvode (Zbiljsko jezero) / T. Mihelič, J. Kus, V. Grobelnik, R. Tekavčič, 8) Sava: HE Medvode - Črnuče (most) / J. Kus, V. Grobelnik, J. Peternel, 9) Sava: Črnuče (most) - Sentjakob (most) / D. Fekonja, J. Kus, V. Grobelnik, M. Košir, 10) Sava: Sentjakob (most) - sotočje z Ljubljano / M. Čas, D. Sere, D. Fekonja, 11) Sava: sotočje z Ljubljano - Jevnica / D. Sere, 12) Sava: Jevnica - Breg pri Litiji / K. Senegačnik, S. Oman, Z. Vahčič, D. Fekonja, 13) Tržiška Bistrica: Tržipč - Zvirče / J. Osredkar, N. Gozjanc, 14) Sora: Škofja Loka - Medvode (izliv v Savo) / M. Žnidaršič, M. Trebušak, 15) Hraše - mlaka / M. Trebušak, H. Ciglič, 16) Kamniška Bistrica: jez pri Stolu (Duplica) / M. Čas, 17) Vrhniški glinokopi / E. Vukelič, 18) Ljubljana: Vrhnik - Bevke / E. Vukelič, 19) Ljubljana: Zg. Špica (Ljubljana) - Podpeč / D. Tome, B. Majstorovič, 20) Ljubljana (z Grubarjevim prekopom): Prule - Fužine (most) / B. Majstorovič, M. Klinar, 21) Ljubljana: Fužine (most) - izliv v Savo / B. Majstorovič, D. Sere, M. Košir, 22) Iščica: izvir na Igu - izliv v Ljubljano / D. Bivec, 23) Gradaščica: Kozarje (most) - Zg. Gaberje / J. Osredkar, 24) Ribniki Draga pri Igu / D. Bivec, 25) Koseški bajer (Ljubljana) / S. Osole, M. Klinar, 26) Zivalski vrt mesta Ljubljane / uslužbenci, BREZ VODNIH PTIC: "Gramoznica Reteče" / M. Trebušak; Bajer Rakovnik (Ljubljana) / M. Klinar

Tabela 6: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju zgornje Save
Table 6: Results of the waterfowl counts carried out in the Upper Sava region

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	SKUP. TOTAL
polarni slapnik	<i>G. arctica</i>	9													9
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>	1	4					2	2	3		2	1		15
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>	2			2		1	2		20					27
sivogrli ponirek	<i>P. griseigena</i>							1							1
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>		11						2	26	3		8	5	55
siva čaplja	<i>A. cinera</i>	1	1					3	1	1	1	17		6	31
bela štoklja	<i>C. ciconia</i>	1													1
labod grbec	<i>C. olor</i>			2				7							9
mandarinka	<i>A. galericurata</i>					1									1
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>	42					6								48
krehlja	<i>A. crecca</i>			3	30										33
mlakarica	<i>A. platyrhynchos</i>	810			168	71	26	118	2	42	60	87	16	76	1476
dolgorepa raca	<i>A. acuta</i>				2										2
sivka	<i>A. ferina</i>	26			6			4						3	39
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>	38			1			1							40
zvonec	<i>B. clangula</i>	79			2			1							82
mali žagar	<i>M. albellus</i>	13													13
črna lisca	<i>F. atra</i>	250					4	7							261
sivi galeb	<i>L. canus</i>								1						1
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>							3		160	1		26	14	204
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>	1												7	8
vodomec	<i>A. atthis</i>										2				2
povodni kos	<i>C. cinclus</i>		1						2			6			9
SKUPNO / TOTAL		1273	17	5	211	72	37	149	10	252	67	112	51	111	2367

1) Cerknjsko jezero / K & P. Kmecel, S. Polak, M. Kunstek, M. Mele, L. Kebe, D. Telič, A. Korenjak, K. Groznik, P. Pavlič, J. Dragolič, Hubert Österreicher, 2) Unec (Planinsko polje) / D. Šere, S. Osolc, 3) Obrh (Loška dolina) / P. Pavlič, 4) Petelinsko jezero (dolina Pivke) / J. Dragulič, M. & M. Kočevar, T. Kogovšek, M. Mele, B. Majstorovič, G. Kranjc, S. Polak, 5) Pivka pri Postonjski jami / J. Dragulič, M. & M. Kočevar, T. Kogovšek, M. Mele, B. Majstorovič, G. Kranjc, S. Polak, 6) Akumulacija Mola (Ilirska Bistrica) / B. Surina, 7) Soča: akumulacijsko jezero Most na Soči / P. Grošelj, 8) Soča: Most na Soči - Solkan / D. Bon, 9) Zadrževalnik Vogršček / A. Figelj, L. Kebe, D. Bon, R. Gregorič, D. Fučka, 10) Zajetje za tovarno Keramex (Volčja Draga) / R. Gregorič, L. Kebe, 11) Idrija: Idrija - Spodnja Idrija (7 km) / P. Grošelj, 12) Vipava: Miren - Dornberk / A. Rijavec, M. Fakin, D. Bon, 13) Glinokop Renče in mrtvica Vipave pri Renčah / P. Grošelj, D. Bon, M. Fakin, BREZ VODNIH PTIC: Bloško jezero / P. Pavlič, Palško jezero (suho) / Notranjska sekcija DOPPS, Potok Lijak / L. Kebe, R. Gregorič

Tabela 7: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju Notranjske in Primorske

Table 7: Results of the waterfowl counts carried out in the Notranjska and Primorska regions

visni opazovalci, ki so šteli vodne ptice v istem dopoldnevu, so zabeležili različne vrste in različna števila. V času štetja je jezerska gladina običajno nizka in vodne ptice so praviloma pred opazovalci "skrite" v trstičjih. Za census na Cerknjskem jezeru bo treba v prihodnosti razviti metodo, s katero bi opravili še boljši posnetek stanja tamkajšnje populacije vodnih ptic.

Štetje v januarju 1998 je potekalo v tesnobnem ozračju srhljivih družbenih razmer: Ministrstvo za okolje in prostor je z odločbo dovolilo odstrel in preganjanje velikih kormoranov *Phalacrocorax carbo sinensis*. Kar nekaj ornitologov so ob štetju brez povoda verbalno napadli ribiči. Ti so streljali in plašili vodne ptice tudi tam, kjer to ni bilo dovoljeno. Na zgornjem toku Savinje in v okolici so streljali male ponirke in sive čaplje, na Ptujskem jezeru so s petardami razbili najpomembnejšo slovensko lokaliteto za vodne ptice, na Krki

so streljali kormorane, hkrati pa so v časopisih pisali, da niso ustrelili še nobene ptice, ipd. Posebej negativno se je izkazalo streljanje in preganjanje kormoranov na območjih z velikimi koncentracijami vodnih ptic, kjer z odločbo to izrecno ni dovoljeno. Npr. na Dravi (ornitološko pomembno območje - IBA) lahko ocenimo vpliv preganjanja populacij vodnih ptic za poraznega; število zvoncev na Ptujskem jezeru je bilo manjše kot na Ormoškem jezeru, kar se doslej praktično še ni zgodilo. Tako v Sloveniji na osnovi najnovejših kvantitativnih kriterijev (ROSE & SCOTT 1997), zasidranih v Ramsarski konvenciji, v "osnovi" ni več lokalitete, ki bi izpolnjevala objektivne številčne mednarodne kriterije. Deset let je bilo potrebnih, da smo zbrali podatke o mednarodno pomembnih mokriščih oz. populacijah posameznih vrst vodnih ptic, s katerimi se lahko pohvalimo pred svetom. Kar

VRSTA SPECIES	LOKALITETA LOCALITY	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	SKUP. TOTAL
rdečegrli slapnik	<i>G. stellata</i>					1										1
polarni slapnik	<i>G. arctica</i>	43	1			1									14	59
mali ponirek	<i>T. ruficollis</i>	6	1			1	5					5				18
čopasti ponirek	<i>P. cristatus</i>	21	1	3		4			1	1	2		55	2	18	108
sivogri ponirek	<i>P. griseigena</i>								1		2					3
črnogri ponirek	<i>P. nigricollis</i>	25	3	5					3	5	1		16	9	12	79
veliki kormoran	<i>P. carbo</i>	168	1	1		14			1			5	6		64	260
vranjek	<i>P. aristotelis</i>														1	1
prtilikavi kormoran	<i>P. pygmeus</i>	1														1
velika bobnarica	<i>B. stellaris</i>	1														1
mala bela čaplja	<i>E. garzetta</i>	101					13					6	1		1	122
velika bela čaplja	<i>E. alba</i>	21														21
siva čaplja	<i>A. cinerea</i>	53					1					15	4		2	75
duplinska gos	<i>T. tadorna</i>	5														5
navadna žvižgavka	<i>A. penelope</i>	610										46				656
konopnica	<i>A. strepera</i>	26														26
krehlja	<i>A. crecca</i>	95										378				473
mlakarica	<i>A. platyhrynchos</i>	350			9		19					207	27			612
raca žličarica	<i>A. clypeata</i>	8										43				51
sivka	<i>A. ferina</i>											15				15
čopasta črnica	<i>A. fuligula</i>											1				1
srednji žagar	<i>M. serrator</i>	28		1		4			1		2		7	13	37	93
črna liska	<i>F. atra</i>	1126					81					157				1364
beločeli deževnik	<i>C. alexandrinus</i>	12														12
navadna prosenka	<i>P. apricaria</i>	1														1
priba	<i>V. vanellus</i>	194														194
spremenljivi prodnik	<i>C. alpina</i>	18														18
veliki škurh	<i>N. arquata</i>											1				1
črni martinec	<i>T. erythropus</i>	1														1
rdečenogi martinec	<i>T. totanus</i>	110														110
pikasti martinec	<i>T. ochropus</i>	1														1
mali martinec	<i>A. hypoleucos</i>	3											1	1	1	6
črnoglavi galeb	<i>L. melanocephalus</i>					1	1									2
rečni galeb	<i>L. ridibundus</i>	305	20		5	56	163	19	112	32	104	373	33	2		1224
srebrni galeb	<i>L. argentatus</i>														1	1
rumenonogi galeb	<i>L. cachinnans</i>	185	5	25		125	5	28	36	10	18	32	2	6	182	659
kričava čigra	<i>S. sandvicensis</i>	6		1		3			2	2			1	5	1	21
vodomec	<i>A. atthis</i>	1														1
SKUPNO / TOTAL		3525	32	36	14	210	288	47	157	50	129	1284	153	38	334	6297

1) Sečoveljske soline z obalnim morjem / B. Rubinič, I. Geister, R. Tekavčič, 2) Obala: konec Sečoveljskih solin - Rt Bernardin / B. Rubinič, 3) Obala: Rt Bernardin - Rt Madona / A. Vrezec, 4) Fiesa - jezero / A. Vrezec, 5) Obala: Rt Madona - Rtič Strunjan / A. Vrezec, I. Geister, 6) Strunjanske soline / A. Vrezec, I. Geister, 7) Obala: Rtič Strunjan - Rtič Kane / A. Vrezec, 8) Obala: Rtič Kane - Rtič Viližan / A. Vrezec, 9) Obala: Rtič Viližan - Žusterna / B. Rubinič, 10) Obala: Žusterna - Luka Koper / A. Vrezec, 11) Škocjanski zatok / A. Vrezec, 12) Obala: Luka Koper - Zatok Polje (svetilnik) / B. Rubinič, 13) Obala: Zatok Polje (svetilnik) - Mladinsko zdravilišče / B. Rubinič, 14) Obala: Mladinsko zdravilišče - mejni prehod Lazaret / B. Rubinič, BREZ VODNIH PTIC: Obalna smetiča brez galebov / B. Rubinič, A. Vrezec

Tabela 8: Rezultati štetja vodnih ptic na števnem območju Obale

Table 8: Results of the waterfowl counts carried out in Slovene coastal waters and their appertaining wetlands

dvajset let pa smo potrebovali, da smo tudi pri nas lahko pričeli opazovati ptice, ne da bi te preplašene odletele; to kulturo so nekateri ribiči uničili v desetih minutah.

ZAHVALA

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC) je bilo mogoče ponovno opraviti le s prostovoljno pomočjo sodelujočih. Podatki iz

nekaterih poročil so zaradi nerealnih podatkov ipd. le delno upoštevani. Selektivni pristop je bil potreben za zagotovitev neoporečnosti štetja. To pa nikakor ne zmanjšuje prispevka in vloge vsakega posameznika. Vsem udeležencem štetja gre torej vnovič prisrčna zahvala za opravljeno delo. Ta pa velja tudi za družbo Mobitel, ki je ponovno podprla štetje vodnih ptic, enajsto zapored.

Poročevalci štetja po števnih območjih:

Bojan Weitzer, Bojana Jureš, Darja Remsko, Andrej Adam, Franc Kosi, Dane Katalinič, Branko Bakan, Branko Vajndorfer, Bernarda Novak, Željko Šalamun, Borut Ficko (**Mura**), Gorazd Mlakar, Davorin Vrhovnik, Franc Bračko, Breda Bobovnik, Milena Gosak, Jernej Glaren, Jure Grebenc, Jerneja Grgl, Franc Janžekovič, Bojana Mencinger, Smiljan Bačani, Simon Koletnik, Rajko Koražija, Jakob Smole, Danilo Kerček, Matjaž Kerček, Suzana Burjan, Štefka Peinkih, Luka Korošec, Mihaela Zigman, Darja Slana, Damijan Denac, Dominik Bombek, Borut Štumberger, Karmen Štumberger, Boris Kočev, Jože Vrbančič, Tatjana Pfeifer, Andrej Sorgo, Danica Kušter, Vladka Tucovič, Rene Jeromel (**Drava**), Milan Cerar, Miha Kronovšek, Egidij Čater, Karl Dajčman, Janez Ocvirk, Vinko Andoljšek, Zdravko Podhraški, Denis Vengust (**Savinja**), Tomaž Mihelič, Miha Klinar, Nace Mihelič, Henrik Ciglič, Nataša Adlešič, Jana Kus, Vesna Grobelnik, Jernej Peterne, Martin Košir, Dare Fekonja, Dare Šere, Miran Čas, Samo Oman, Zlata Vahčič, Katarina Senegačnik, Jožef Osredkar, Nataša Gorjanc, Marko Trebušak, Miha Žnidaršič, Eva Vukelič, Davorin Tome, Boža Majstorovič, Danica Bivec, Sava Osole, Zoološki vrt mesta Ljubljane (**zgoranja Sava**), Ivan Zlobko, Marjan Gobec, Jolanda Gobec, Dušan Klenovšek, Ornitološki krožek OŠ Savo Kladnik, Majda Kugonič, Hrvoje Oršanič, Vladimir Balon, Mitja Vranetič, Marko Masterl, Boris Sokolič, Marinka Kastelic, Marko Muhič, Marjan Kumelj, Erna Reinkober, Dušan Pavlin, Andrej Jerina, Andrej Matič, Marjan Jenko, Jože Pečnik, Rok Sinkovec, Jože Bračič, Matjaž Cizelj, Zdravko Čuk, Angela Čuk, Mojmir Pustoslemšek, Andrej Hudoklin, Dušanka Kovačič, Petra Čuk, Matjaž Čuk, Barbara Goltes, Jure Jordan, Alenka Kuhar, Janžej Marinič, Iva Mahne, Lovro Metelko, Valentina Olovec, Aleš Požgaj, Jožica Budič, Gašper Kren, Barbara Dvornik, Bojana Slak, Jasmina Ajdovnik, Tina Piltaver, Jani Račič, Alenka Lupšina, Lucija Zevnik, Jure Tomše, Tadej Zagmajster, Andrej Zagmajster, Valentin Iljaš, Gregor Veršec, Ivan

Novak, Irena Franko, Sabina Bizjak, Kristina Obranič, Erika Lenčič, Luka Berus, Petra Blatnik, Simon Konda, Simon Krakar, Emil Glavič, Irena Ivančič, Nejc Žagar, Franci Jožef, Slavka Cizelj, Sabina Klemenčič, Petra Banič, Majda Kugonič, Mihaela Sovajčević, Silva Vršič, Pavel Šet (**spodnja Sava**), Karin Kmecl, Primož Kmecl, Slavko Polak, Miro Kunstek, Marjan Mele, Leon Kebe, Drago Telič, Alenka Korenjak, Katarina Groznik, Peter Pavlič, Janez Dragolič, Marta Dragolič, Hubert sterreicher, Tadej Kogovšek, Gorazd Kranjc, Matjaž Kočev, Boštjan Surina, Peter Grošel, Darjo Bon, Milan Fakin, Andrej Figelj, Aljaž Rijavec (**Notranjska in Primorska**), Borut Rubinič, Al Vrezec, Iztok Geister, Rudi Tekavčič (**Obala**); opravičil se je Andrej Stergaršek.

LITERATURA

BIBIČ, A. (v pripravi): Rezultati januar-skih štetij vodnih ptic za obdobje 1992 - 1996 v Sloveniji.

AUBRECHT, G. & WINKLER, H (1997): Analyse der internationalen Wasservogelzählungen (IWC) in Österreich 1970-1995 - Trends und Besätze. Biosystematics and Ecology series No. 13. Austrian Academy of Sciences Press.

ROSE, P.M. & SCOTT, D.A. (1997): Waterfowl Population Estimate - Second Edition. Wetlands International Publ. 44, Wageningen, The Netherlands.

B. ŠTUMBERGER (1997): Rezultati štetja vodnih ptic v januarju 1997 v Sloveniji. *Acrocephalus* 18 (80-81): 29-39.

POVZETEK

Štetja vodnih ptic med 17. in 18. januarjem 1998 (IWC) se je v Sloveniji udeležilo 238 popisovalcev. Na osnovi 316 poročil je bila na sedmih števnih območjih v državi prešeta 41.401 vodna ptica. Ugotovljenih je bilo 55 različnih vrst. Kvantitativno so za vodne ptice v državi najpomembnejša števna območja Drave, obalnega morja z sredozemskimi mokrišči in zgornje Save s pritoki. V notranjosti države je bila večina ptic prešeta na rekah in na velikih pretočnih zajeztvah rek; zaradi nezaledenelih stoječih voda se

je po nekaj letih na njih zadrževala kar četrtina vseh preštetihi vodnih ptic. Najštevilnejša vrsta med štetjem je bila *raca mlakarica*, sledili pa so ji črna liska, veliki kormoran, rečni galeb, sivka, njivska gos, krehlja, mali ponirek in čopasta črnica.

SUMMARY

During the waterfowl census carried out in Slovenia on 17th and 18th January 1998 (IWC), 238 observers took part. On the basis of 316 reports, 41,401 aquatic birds belonging to 55 different species were counted in six regions delineated for this very purpose. All waterfowl species were registered, most of them in the Drava region, coastal waters with their appertaining Mediterranean wetlands, and in the Upper Sava region with its tributaries. In the interior of the country, the majority of birds were counted on rivers and large impounding reservoirs. Owing to the fact that standing waters did not freeze over, no less than one fourth of all counted aquatic birds were present on them. The most numerous species during the census was the Mallard, followed by the Common Coot, Great Cormorant, Black-headed Gull, Common Pochard, Bean Goose, Common Teal, Little Grebe and Tufted Duck.

Borut Štumberger, 2282 Cirkulane 41

Iztok Geister

ALI PTICE RES IZGINJAJO?

Slovenski in evropski vidiki
varstva gnezdečih ptic

Tehniška založba Slovenije

Knjiga je bila sprva mišljena kot poglobljen komentar Rdečega seznama ogroženih ptic gnezdičk Slovenije iz leta 1995, med pisanjem pa se je njeno težišče preselilo v območje bolj temeljnih vprašanj o tem kaj naj bi v naravi varovali. Knjiga naj bi nas odvajala od uporabe naravovarstvenih stereotipov, kot je ta, da je vsaka ptica, ki izgine z našega ozemlja že tudi izumrla. Knjiga prinaša tako domače kot tuje, danes tako aktualne evropske poglede na varstvo ptic. Sicer pa je napisana kot priročnik in temu primerno bogato ilustrirana.

Naročila sprejema Tehniška založba Slovenije, Lepi pot 6, 1000 Ljubljana. Cena knjige je 9.996 SIT; za člane DOPPS-a velja 20% popust.